

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การรำรำเบื้องต้น

นาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์ หมายถึงศัพท์ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อการแสดงโขน-ละคร เป็นคำที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย สามารถสื่อความหมายได้ทุกฝ่ายในการแสดงต่าง

1.จิบยาว มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจิบหงายแขนตั้งด้านข้างระดับไหล่เอียงทางมือที่ตั้งวง

มือขวาจิบ
หงายแขนตั้งด้านข้าง
ระดับเอว มือซ้ายตั้ง

3.พาลา มือขวาทั้งวงบน มือซ้ายตั้งวง
พลิกปลายนิ้วมือลง งอศอกระดับเอว

5.สอดมือ มือซ้ายจิบ
คว่ำด้านหน้าแล้วเลื่อน
มือขึ้นหงายจิบเป็นแฉวง

4.ส่ายมือ มือทั้งสองตั้งวงโดย
มือหนึ่งพลิกปลายนิ้วมือลงแล้ว
ทำสลับกันโดยการส่ายแขนขึ้น

6.กระดกเสี้ยว คล้ายกระดกหลัง
นั่งคุกเข่า แต่ยกเท้ากระดกเฉียงไป
ด้านข้างเอียงไปทางเท้าที่กระดก

ภาษาท่า

ภาษาทำนาฏศิลป์ หมายถึง การแสดงท่าทางแทนคำพูดและการแสดงอารมณ์ต่างๆ ซึ่งภาษาท่าจัดเป็นการใช้ภาษาอย่างหนึ่งด้วยการร่ายรำที่เลียนแบบมาจากการแสดงออกทางอารมณ์ของมนุษย์ โดยปกติแล้วมนุษย์เราจะแสดงท่าทางและสีหน้าประกอบคำพูด ดังนั้น ในทางนาฏศิลป์จึงได้นำท่าเหล่านั้นมาประดิษฐ์เป็นท่าทางให้สวยงาม

1.ยิ่งใหญ่ มือทั้งสองจีบคว่ำ
ระดับศีรษะแล้วคลายมือ
เป็นวงหงายเหยียดปลายนิ้ว

2.ท่ามั่นคง มือซ้ายแบมือหงายระดับ
ลิ้นปี มือขวากำมือวางบนมือซ้าย

3.ท่ากลัว มือทั้งสองประกบกัน
ที่อกกรีดนิ้วออกให้สวยงาม เท้า
ขวาก้าวมาด้านหน้า ย่อเข่าลง

4.หลบ มือขวาดั้งวงบน มือซ้าย
ตั้งวงด้านขวา เอียงขวาหรือเอียง
ทางมือตั้งวง เบือนหน้าไป
ทางซ้ายเล็กน้อย

5.ท่าความสุข มือทั้งสองจีบหงายที่อกแล้ว
ม้วนออกเป็นตั้งวงกลาง เหยียดแขนตั้ง เท้า
ซ้ายยกหน้าย่อเข่าลง

6.ท่ารอคอย มือซ้ายตั้งวงบน
มือขวาดั้งวงกลางแขนตั้งระดับไหล่
เอียงมองมือที่ตั้งวงบน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบงานที่ 1
เรื่อง การร่ายรำเบื้องต้น

1. จงบอกท่านาฏยศัพท์ดังต่อไปนี้

2. ให้นักเรียนนำภาษาท่านาฏศิลป์ไทยที่กำหนดให้เขียนลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กับข้อความ

ทำยิ่งใหญ่

ทำกลัว

ทำหลบ

ทำความสุข

ทำรอย

ทำมั่นคง

1. ท่าทางที่แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ มุ่งมั่นและความพยายามต้องใช้กับท่าใด

2. การแสดงที่ตัวละครจะถูกทำร้ายต้องใช้กับท่าใด

3. ท่าทางที่ใช้เพื่อการอวยพรต้องใช้กับท่าใด

4. การแสดงที่กล่าวถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศต้องใช้กับท่าใด

5. เมื่อตัวละครกำลังวิ่งหนีแล้วต้องไปแอบในที่แห่งหนึ่งต้องใช้กับท่าใด

6. การแสดงถึงการพรวดจากกัน หรือ การหลงทาง ต้องใช้กับท่าใด

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบความรู้ที่ 2

เรื่องการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ

จังหวะ เป็นองค์ประกอบสำคัญของดนตรีและนาฏศิลป์ การเล่นดนตรีทุกชิ้นต้องยึดจังหวะเป็นหลัก จึงจะเกิดความไพเราะและมีความพร้อมเพรียงกัน เช่นเดียวกับการรำตามทำนองเพลงต่างๆ ก็ต้องยึดจังหวะจากเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกำกับจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง โทน ตะโพน กลอง เป็นหลัก

จึงจะเกิดความสวยงามและการเคลื่อนไหวได้พร้อมเพรียงกัน ตัวอย่างเช่น

-ตีบทึงทึง-

จังหวะ ทำรำ	ฉิ่ง	-	ฉับ
	ตี	ทึง	ทึง
1.ท่าถองสะเอว	ลักคอกซ้าย กำมือทั้งสองข้าง งอศอกขวามือซ้ายแขนตั้ง กระทบกัน	-	ลักคอกขวา กำมือทั้งสองข้าง มือขวาแขนตั้ง งอศอกซ้าย กระทบกัน
2.ท่ายี่ดยุบ	มือทั้งสองเท้าสะเอว ยื่นเท้าชิดกัน ย่อตัวลง	มือทั้งสองเท้าสะเอวยื่น เท้าชิดกัน ยึดตัวขึ้น	มือทั้งสองเท้าสะเอว ยื่นเท้าชิดกัน ย่อตัวลง
3.ท่าย่อเท้า	มือทั้งสองเท้าสะเอว ย่อเท้าขวา ยกเท้าซ้าย	-	มือทั้งสองเท้าสะเอว ย่อเท้าซ้าย ยกเท้าขวา

1.ท่าถองสะเอว

-ลักคอซ้าย กำมือทั้งสอง มือขวางอศอก
มือซ้ายแขนตึง กระทบกัน

-ลักคอขวา กำมือทั้งสองข้าง มือซ้ายงอศอก
มือขวาแขนตึง กระทบกัน

2. ทำยัตยบ

มือทั้งสองเท้าสะเอว ยืนเท้าชิดกัน ย่อตัวลง

มือทั้งสองเท้าสะเอว ยืนเท้าชิดกัน ยืดตัวขึ้น

3. ทำย่าเท้า

มือทั้งสองเท้าสะเอว ย่าเท้าขวา ยกเท้าซ้าย

มือทั้งสองเท้าสะเอว ย่าเท้าซ้าย ยกเท้าขวา

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ

1. ให้นักเรียนคิดท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะพร้อมอธิบายวิธีการปฏิบัติอย่างละเอียด และวาดภาพระบายสีให้สวยงาม

2. ให้นักเรียนเติมเครื่องหมาย V และเติมเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ผิด

- ___ 1. การเล่นดนตรีจะต้องยึดผู้แสดงเป็นหลัก
- ___ 2. จังหวะทำให้การแสดงเกิดความพร้อมเพรียงกัน
- ___ 3. ฉิ่ง กลอง โหม่ง เป็นเครื่องดนตรีที่ไว้ใช้กำกับจังหวะ
- ___ 4. จังหวะ “ตึบตึงตึง” เป็นจังหวะที่เกิดจากเสียงหน้าทับของกลอง
- ___ 5. “การถองสะเอด” คือการที่ย่อเท้าชิดกันและยืดตัวขึ้นลงสลับกัน
- ___ 6. การรำย่ำตามทำนองไม่จำเป็นที่จะต้องใช้จังหวะก็สามารถรำย่ำตามทำนองได้
- ___ 7. “กรับ” ไม่ใช่เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
- ___ 8. “การย่าเท้า” คือการที่มีมือสองข้างเท้าสะเอดและย่าเท้าซ้ายขวาสลับกัน
- ___ 9. “การปรบมือ” คือการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะอย่างหนึ่ง
- ___ 10. จังหวะ “ตึบตึงตึง” ใช้ได้กับท่า ยี่ดยุบ ถองสะเอด และย่าเท้า เท่านั้น

นักเรียนคิดว่าจังหวะมีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ไทยอย่างไร

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศึกษานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น ป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน อ.แคทเธียา เจริญสุข

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง เพลงปลุกใจ เพลงเรสู้

ประวัติของเพลงปลุกใจ บ้านเรารู้จักเพลงประเภทนี้ในรูปแบบสากลเป็นครั้งแรก ก็ต้องย้อนไปในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เมื่อ ครูฝึกทหารวังหน้าชาวอังกฤษ ได้นำเอาเพลง “God Save the Queen” ซึ่งเป็นเพลงชาติของอังกฤษ ที่มีเนื้อหาและท่วงทำนองที่หนักแน่น หึกเหิม มาเป็นเพลงสำหรับฝึกทหารแต่เพลงปลุกใจเพลงแรกของไทยน่าจะเป็นเพลงที่นำมาจากโคลงสยามานุสสติ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ.2461 เพื่อพระราชทานแก่ทหารไทยที่เดินทางไปราชการสงครามที่ทวีปยุโรป ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 ต่อมาในสมัยสงครามอินโดจีน พ.ศ.2483 สืบเนื่องมาจนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในยุคจอมพล ป. พิบูลสงคราม ยุคนี้ถือเป็นยุคเฟื่องฟูของเพลงปลุกใจ หลายบทเพลงถูกสร้างขึ้นมาหวังให้ทหารและคนในประเทศมีความเป็นชาตินิยม หึกเหิมที่จะปกป้องแผ่นดินเกิดในช่วงแผ่นดินระส่ำระสาย อย่างเพลง ช้ำมโขง จำปาศักดิ์ หรือเสียมราษฎรและต่อมาในปัจจุบันได้มีเพลงในพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 อย่างเพลง เกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (พ.ศ.2500) ความฝันอันสูงสุด (พ.ศ.2514) เรารู้ (พ.ศ.2516)

เพลงปลุกใจเพลงเราสู้

ประวัติความเป็นมา เพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ ๔๔ ทรงพระราชนิพนธ์ทำนองใส่คำร้องที่นายสมภพ จันทรประภา ประพันธ์เป็นกลอนสุภาพ ๔ บท ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ คำร้องนี้ นายสมภพได้ขอพระราชทานพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติ ประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ และประชาชน ซึ่งได้จัดแข่งฟุตบอล เพื่อนำรายได้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล และเข้าเฝ้าฯ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน มาเขียนเป็นคำกลอนถวาย เมื่อทรงเกิดแรงบันดาลใจพระราชหฤทัยที่จะทรงพระราชนิพนธ์เพลง "เราสู้" ก็ทรงหยิบของจดหมายใกล้พระหัตถ์มาตี บรรทัด ๕ เส้น เพื่อทรงพระราชนิพนธ์ทำนอง เมื่อแล้วเสร็จก็พระราชทานให้วงดนตรี อ.ส. วันศุกร์ ซึ่งกำลังบรรเลง อยู่ในงานวันขึ้นปีใหม่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๗ นำออกบรรเลง ณ พระราชวังบางปะอิน จากนั้นได้ทรงนำกลับไป แก่ไขก่อนจะพระราชทานออกมาให้วงดนตรี อ.ส.วันศุกร์ บรรเลง และทรงแก้ไขอีกจนพอพระราชหฤทัยนับเป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ ๒ ที่ทรงจากคำร้อง

บทร้องเพลงปลุกใจเพลงเราสู้

เนื้อร้อง นายสมภพ จันทรประภา

ทำนอง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

บรรพบุรุษของไทยแต่โบราณ

ปักบ้านป้องเมืองคุ้มเหย้า

เสียเลือดเสียเนื้อมิใช่เบา

หน้าที่เรารักษาสืบไป

ลูกหลานเหลนโหลนกายหน้า

จะได้มีพสุธาอาศัย

อนาคตจะต้องมีประเทศไทย

มียอมให้ผู้ใดมาทำลาย

ถึงชูฆ่าล้างโคตรก็ไม่หวั่น

จะสู้กันไม่หลบหนีหาย

สู้ตรงนี้สู้ที่นี่สู้จนตาย

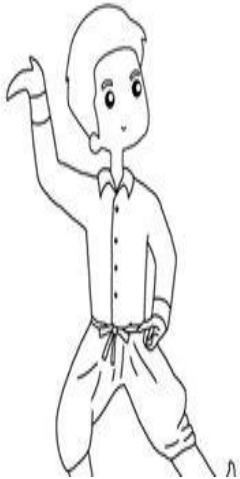
ถึงเป็นคนสุดท้ายก็ลองดู

บ้านเมืองเราเราต้องรักษา

อยากทำลายเชิญมาเราสู้

เกียรติศักดิ์ของเราเราเชิดชู

เราสู้ไม่ถอยจนก้าวเดียว..

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศึกษานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบงานที่ 3

เรื่อง เพลงปลุกใจ

ตอนที่ 1 จงเขียนเครื่องหมาย x หน้าข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เรา รู้จัก เพลงปลุกใจ ครั้งแรก ใน สมัยใด
ก. สมัยรัชกาลที่ 3 ข. สมัยรัชกาลที่ 4 ค. สมัยรัชกาลที่ 5 ง. สมัยรัชกาลที่ 6
2. เพลงที่ใช้สำหรับฝึกทหารแถวซึ่งเป็นเพลงชาติของอังกฤษคือเพลงใด
ก. เพลง “God Save the Queen” ข. เพลง สยามานุสสติ
ค. เพลง “Let it go” ง. เพลง ยามเย็น
3. เพลงปลุกใจเพลงแรกของประเทศไทยคือเพลงใด
ก. เพลง ตึกบางระจัน ข. เพลง สยามานุสสติ ค. เพลง สายโลหิต ง. เพลง กรุงศรีอยุธยา
4. เพลงปลุกใจมีความเฟื่องฟูมากที่สุดในสมัยใด
ก. สมัยรัชกาลที่ 1 ข. สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ค. สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 ง. ไม่มีข้อใดถูก
5. เพลงใดไม่ใช่เพลงปลุกใจที่แต่งขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2
ก. เพลงข้ามโขง ข. เพลงเสียมราฐ ค. เพลงจำปาสัก ง. เพลงเราสู้
6. ทำประกอบเพลงปลุกใจ ควรมีลักษณะอย่างไร
ก. อ่อนช้อย ข. เข้มแข็ง ค. เชื่องช้า ง. เรียบง่าย
7. การแสดงนาฏศิลป์ หากต้องการสื่อว่า รัก ควรทำท่าอย่างไร
ก. เอามือชี้ที่ปาก ข. เอามือทาบที่แก้ม
ค. เอามือชี้ไปข้างหน้า ง. เอามือทั้งสองข้างไขว้ทาบอก
8. การแสดงท่าทางประกอบเพลงเป็นหมู่ ควรเน้นเรื่องใด
ก. ความพร้อมเพรียง ข. ความทะมัดทะแมง ค. ความอ่อนช้อย ง. ความเข้มแข็ง
9. การเลือกเพลงที่ใช้ในการแสดงท่าประกอบเพลง ควรเลือกอย่างไร
ก. เพลงที่มีเนื้อหาเพลงสั้นๆ ข. เพลงที่มีเนื้อหาเพลงยาวๆ
ค. เพลงที่มีทำนองซับซ้อน ง. เพลงที่มีความหมายชัดเจน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศึกษานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบความรู้ที่ 4 รำวงมาตรฐาน

เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงหญิงไทยใจงาม

"รำวงมาตรฐาน" เป็นการแสดงที่มีวิวัฒนาการมาจาก "รำโชน" เป็นการรำและการร้องของชาวบ้านซึ่งมีผู้รำทั้งชายและหญิง รำกันเป็นคู่ ๆ โดยมีโชนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ลักษณะการรำและร้องเป็นไปตามความถนัด ไม่มีแบบแผนกำหนดไว้ คงเป็นการรำและร้องง่าย ๆ มุ่งเน้นที่ความสนุกสนานรื่นเริงเป็นสำคัญ เหตุที่การรำชนิดนี้มีโชนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ จึงเรียกการแสดงชุดนี้ว่า รำโชน

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ.2487 ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการละเล่นรื่นเริงประจำชาติและเห็นว่าคนไทยนิยมเล่นรำโชนกันอย่างแพร่หลาย ถ้าปรับปรุงการเล่นรำโชนให้เป็นระเบียบทั้งเพลงร้อง ลีลาท่ารำ และการแต่งกายจะทำให้การเล่นรำโชนเป็นที่น่ายินดียิ่งขึ้น จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรปรับปรุงรำโชนเสียใหม่ให้เป็นมาตรฐาน มีการแต่งเนื้อร้องทำนองเพลง และนำท่ารำจากเพลงแม่บทมากำหนดเป็นท่ารำเฉพาะ แต่ละเพลงอย่างเป็นแบบแผน

รำวงมาตรฐานประกอบด้วยเพลงทั้งหมด 10 เพลง 14 ท่ารำ ดังนี้

1 งามแสงเดือน	ชายและหญิง	สอดสร้อยมาลา
2 ชาวไทย	ชายและหญิง	ซึกแบ่งผัดหน้า
3 รำมาซิมารำ	ชายและหญิง	รำส่าย
4 คิ่นเดือนหงาย	ชายและหญิง	สอดสร้อยมาลาแปลง
5 ดวงจันทร์วันเพ็ญ	ชายและหญิง	แขกเต้าเข้ารัง และผาลาเพียงไหล่
6 ดอกไม้ของชาติ	ชายและหญิง	รำยั่ว
7 หญิงไทยใจงาม	ชายและหญิง	พรหมสีหน้า และ ยุงพ้อนหาง
8 ดวงจันทร์ขวัญฟ้า	ชายและหญิง	ช้างประสานงา และจันทร์ทรงกลด
9 ยอดชายใจหาญ	ชาย - จ่อเพลิงกาล หญิง - ชะนีรำยไม้	
10 บูชานักรบ	ชาย - จันทร์ทรงกลด และขอแก้ว หญิง - ชัดจางนาง และล่อแก้ว	

ลักษณะการแต่งกายมี 4 แบบ

แบบที่ 1 แบบชาวบ้าน

แบบที่ 2 แบบรัชกาลที่ 5

แบบที่ 3 แบบสากลนิยม

แบบที่ 4 แบบราตรีสโมสร

เพลง หญิงไทยใจงาม

คำร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

ทำนอง ครูเอื้อ สุนทรสนาน

เดือนพราว

ดาวแวววาวระยับ

แสงดาวประดับ

ส่องให้เดือนงามเด่น

ดวงหน้า

โสภาเพียงเดือนเพ็ญ

คุณความดีที่เห็น

เสริมให้เด่นเลิศงาม

ขวัญใจ

หญิงไทยส่งศรีชาติ

รูปงามพิลาส

ใจกล้าอาจเรื่องนาม

เกียรติยศ

ก้องปรากฏทั่วคาม

หญิงไทยใจงาม

ยิ่งเดือนดาวพราวแพรว.....

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบงานที่ 4 รำวงมาตรฐาน

เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงหญิงไทยใจงาม

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้อง

- ผู้แต่งทำนองเพลงหญิงไทยใจงาม คือใคร
 - ครูเอื้อ สุนทรสนาน
 - อาจารย์มนตรี ตราโมท
 - กรมศิลปากร
 - ท่านผู้หญิงละเอียดพิบูลสงคราม
- ผู้ที่แต่งคำร้องเพลงหญิงไทยใจงามคือใคร
 - กรมประชาสัมพันธ์
 - คุณครูลมุลยมะคุปต์
 - กรมศิลปากร
 - ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม
- รำวงมาตรฐานมีทั้งหมดกี่เพลงและกี่ท่า
 - 14 เพลง 12 ท่า
 - 10 เพลง 14 ท่า
 - 12 เพลง 14ท่า
 - 14 เพลง 10 ท่า
- เพลงใด ไม่ใช่ รำวงมาตรฐาน
 - เพลงกรุงศรีอยุธยา
 - เพลงงามแสงเดือน
 - เพลงรำมาสีมารำ
 - เพลงคืนเดือนหงาย
- การแสดงรำวงมาตรฐานเป็นการแสดงแบบใด
 - การรำเดี่ยว
 - การรำคู่ ชาย หญิง
 - การรำแบบต่อสู้อู่
 - การรำคู่ ชาย ชาย
- การแสดงรำวงมาตรฐานมีการแต่งกายกี่แบบ
 - 1 แบบ
 - 2 แบบ
 - 3 แบบ
 - 4 แบบ
- ข้อใดเป็นการแต่งกายแบบ “**ชาวบ้าน**”
 - ผู้ชายใส่เสื้อแขนสั้นนุ่งโจงกระเบน
 - ผู้หญิงใส่เสื้อแขนกระบอกนุ่งผ้าถุง
 - ผู้ชายใส่สูทผูกไทด์นุ่งกางเกงขายาว
 - ผู้หญิงใส่เสื้อลูกไม้นุ่งโจงกระเบน
- ข้อใดเป็นการแต่งกายแบบ “**รัชกาลที่ 5**”
 - ผู้ชายใส่เสื้อแขนสั้นนุ่งโจงกระเบน
 - ผู้หญิงใส่เสื้อแขนกระบอกนุ่งผ้าถุง
 - ผู้ชายใส่สูทผูกไทด์นุ่งกางเกงขายาว
 - ผู้หญิงใส่เสื้อลูกไม้นุ่งโจงกระเบน
- เนื้อหาของเพลงรำวงมาตรฐานมีลักษณะตรงกับข้อใด
 - ปลุกใจรักชาติ
 - ตัดพ้อต่อว่า
 - เกี้ยวพาราสี
 - เยาะเย้ย

10. ข้อใดคือรูปแบบของการแสดงรำวงมาตรฐาน

ก. แบบสี่เหลี่ยม

ข. แบบวงรี

ค. แบบแถวตอนลึก

ง. แบบวงกลม

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนจับคู่ตั้งอักษรทางขวามือ มาใส่หน้าข้อความทางซ้ายมือให้ถูกต้อง

.....1. เพลงงามแสงเดือน

ก. ท่าช้างประสานงาและจันทร์ทรงกลดแปลง

.....2. เพลงชาวไทย

ข. ท่ารำยั่ว

.....3. เพลงรำมาซิมารำ

ค. ท่าซึกแบ่งผัดหน้า

.....4. เพลงคืนเดือนหงาย

ง. ท่าสอดสร้อยมาลาแปลง

.....5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

จ. ท่าสอดสร้อยมาลา

.....6. เพลงดอกไม้ของชาติ

ฉ. ท่ารำสาย

.....7. เพลงหญิงไทยใจงาม

ช. ท่าชะนีรำยไม้และท่าจ้อเพลิงกาฬ

.....8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

ซ. ท่าแขกเต้าเข้ารังและผาลาเพียงไพล่

.....9. เพลงยอดชายใจหาญ

ณ. ท่าซัดจางนางและจันทร์ทรงกลด ท่าล้อแก้วขอแก้ว

.....10. เพลงบุชานักรบ

ญ. ท่าพรหมสีหน้าและท่ายุงฟ้อนหาง

ตอนที่ 3 จงเติมข้อความในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. รำวงมาตรฐานมีวิวัฒนาการมาจาก

.....

2. เครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐานประกอบด้วย

.....

3. ก่อนที่จะเริ่มรำชายและหญิงจะต้อง

.....

4. รำวงมาตรฐานเกิดขึ้นในสมัย

.....

5. รำวงมาตรฐานมีท่าทางประกอบที่นำมาจาก

.....

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบความรู้ที่ 5 การแต่งกาย

เรื่อง การแต่งกายนาฏศิลป์พื้นเมือง

นาฏศิลป์พื้นเมือง หมายถึง ศิลปะการแสดงรำร่าประกอบดนตรี ได้แก่ ระบำ รำ ฟ้อนต่าง ๆ ที่นิยมเล่นกัน หรือ แสดงกันในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะสภาพแวดล้อม ความเชื่อ ศาสนา ภาษา อุปนิสัย และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งนาฏศิลป์พื้นเมืองของไทยแบ่งออกเป็น 4 ภูมิภาค และแต่ละภาคจะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปโดยมีการแต่งกายดังนี้

ภาคเหนือ

ผู้หญิง สวมเสื้อคอกลมหรือคอจีนแขนยาว
ห่มสไบทับและเกล้าผมสวมเครื่องประดับ
เงิน หรือทอง
ผู้ชาย สวมเสื้อคอกลมหรือคอจีนสวม
กางเกงป้ายหน้า มีผ้าคาดเอว ผ้าพาดบ่า
หรือผ้าโพกศีรษะ หรือสวมเสื้อม่อฮ่อม สวม
กางเกงสามส่วน มีผ้าคาดเอว และสวม
เครื่องประดับเงินทอง

ภาคอีสาน

ผู้หญิง นุ่งผ้าซิ่นยาวคลุมเข่า สวมเสื้อแขน
กระบอก ห่มสไบ ผมเกล้ามวยสวม
เครื่องประดับเงิน
ผู้ชาย นุ่งกางเกงขาก๊วย สวมม่อฮ่อมแขน
สั้น มีผ้าคาดเอว หรือพาดบ่าการแต่งกายจะ
แต่งตามโอกาสและความเหมาะสมกับงาน
ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีประเพณีที่สะท้อนถึง
วัฒนธรรมของคนในภาคอีสานอีกด้วยเช่น
ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีแห่ผีตาโชน
ประเพณีบุญบั้งไฟ

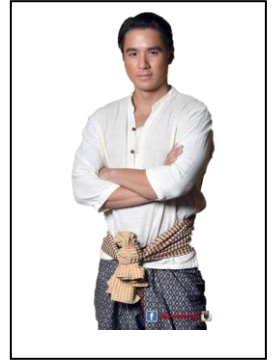

ภาคกลาง

ผู้หญิง: นุ่งโจงกระเบนหรือผ้าซิ่น สวมเสื้อแขน
กระบอกในวัฒนธรรมหลวงจะเป็นชุดไทยพระ
ราชานิยม มีทั้งสีน 7 ชุดใช้สวมใส่ตามความ
เหมาะสมของงาน

ผู้ชาย: นุ่งกางเกงสามส่วน สวมเสื้อคอกลมแขน
สั้น เน้นความเรียบง่าย ผู้ชายจะสวมชุดไทย
พระราชทาน

ภาคใต้

ผู้หญิง: นิยมนุ่งผ้าซิ่นยาวคลุมถึงข้อเท้า มี
ลวดลาย เรียกว่า ผ้าบาติก หรือ ปาเต๊ะ สวม
เสื้อรัดรูปปล่อยชาย

ผู้ชาย: นิยมนุ่งโสร่ง สวมเสื้อปล่อยชาย

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง บุคคลสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

คุณครูอุบลมุลยมะคุปต์

เกิดเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ.2448

ผลงานด้านการประดิษฐ์ท่ารำ ที่ประดิษฐ์ให้กรมศิลปากรในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เช่น รำแม่บทใหญ่ รำซัดซาตรี รำวงมาตรฐาน รำเถิดเทิง รำกิ่งไม้เงินทอง ระบำกลอง ระบำฉิ่ง ระบำนกยูง ระบำกฤดาภินิหาร ระบำซุมนุ่มเฝ้าไทย ระบำอริษฐาน ระบำในน้ำมีปลา ระบำระฆัง ระบำนกกสามหมู่ ระบำเชิญพระขวัญ ฟ้อนเงี้ยว ฟ้อนเล็บ ฟ้อนเทียน ฟ้อนม่านม้วยเชียงตา ฟ้อนแพน ฟ้อนแคน เซิ้งสรายุ เซิ้งสัมพันธ์ เป็นต้นในการคิดค้นท่ารำนั้น บางท่ารำครูอุบลสามารถนำเอาท่ารำของนาฏศิลป์เพื่อนบ้านมาดัดแปลงประดิษฐ์ขึ้นใหม่ได้อย่างแนบเนียนกลมกลืน ซึ่งเป็นแนวคิดและกลวิธีที่ครูนาฏศิลป์ในรุ่นต่อๆ มาได้นำมาใช้เป็นแบบอย่าง

นอกจากนี้ ท่านยังเป็นผู้ร่างหลักสูตรให้แก่วิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งนับว่าท่านเป็นครูนาฏศิลป์คนแรกในการวางหลักสูตรการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย ทำให้การเรียนนาฏศิลป์มีระบบ มีขั้นตอนในการฝึกหัด นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่ท่านฝากไว้แก่แผ่นดิน

คุณครูเฉลย ศุขะวณิช

เกิดเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2447

ผลงานด้านการประดิษฐ์ท่ารำระบำกนิษฐ ระบำโบราณคดี 4 ชุด คือ ระบำทวารวดี ระบำศรีวิชัย ระบำลพบุรี และเชียงแสน ฟ้อนแคน เซิ้งสัมพันธ์ ระบำฉิ่งฉิบต ระบำรับ รำกิ่งไม้เงินทองถวาย(บทประพันธ์ของ น.ส. ปราณี สำราญวงศ์) เซิ้งสรายุ ระบำสวัสดิรักษา ระบำมิตรไมตรีซีเกมส์ ระบำศรีชัยสิงห์ ระบำขอมและเป็นผู้เชี่ยวชาญการสอนและออกแบบนาฏศิลป์ไทย แห่งวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

ท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนี

มีนามเดิมว่า แก้ว สุทธิบุรณ เกิดเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2446

ผลงานด้านการประดิษฐ์ทำรำ เช่น ทำรำของตัวพระ นาง ยักษ์ ลิง และตัวประกอบ การแสดงโขน ละครชาตรี ละครนอก ละครใน ละครพันทาง และระบำฟ้อนต่างๆ เป็นผู้คัดเลือกการแสดง จัดทำบท และเป็นผู้ฝึกสอน ฝึกซ้อม อำนวยการแสดงถวายทอดพระเนตรหน้าพระที่นั่ง ในวโรกาสต้อนรับพระราชอาคันตุกะ อาคันตุกร และงานของรัฐบาล หน่วยงานองค์กรต่างๆ จัดต้อนรับเป็นเกียรติแก่แขกผู้มาเยือน ประเทศไทย เป็นผู้คัดเลือกตัวละครให้เหมาะสมตามบทบาทในการแสดงต่างๆ เป็นผู้คัดเลือกการแสดงวางตัวศิลปินผู้แสดงต่างประเทศเพื่อเชื่อมสัมพันธไมตรี เป็นวิทยากรบรรยายและตอบข้อซักถามในการอบรมวิชานาฏศิลป์และวรรณกรรม และเป็นที่ปรึกษาในการสร้างนาฏกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นด้วยและยังได้ปรับแต่งวรรณกรรมอีกมากมาย

คุณครูอาคม สายาคม

มีชื่อเดิม คือ บุญสม เกิดเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2406

ผลงานด้านประดิษฐ์ทำรำ ได้แก่ เพลงหน้าพาทย์ตระนฏราช เพลงหน้าพาทย์โปรยข้าวตอก เพลงเชิดจีน ลีลาประกอบท่าเชื่อม ตำราทำรำ ผลงานด้านวิชาการ เขียนคำอธิบายนาฏยศัพท์ บทควม เพลงพื้นเมือง เพลงหน้าพาทย์ ความสำคัญของหัวโขน ระบำ รำ เต้น การเลือกเด็กเข้าฝึกหัดละครสมัยรัชกาลที่ 7 เป็นต้น

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นป.6/.....เลขที่.....

วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบงานที่ 4

เรื่อง บุคคลสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

คำสั่ง : ให้นักเรียนวาดแผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่อง บุคคลสำคัญของนาฏศิลป์ไทยพร้อม
ระบายสีให้สวยงาม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบความรู้ที่ 7

เรื่อง ละครสร้างสรรค์

ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) คือ ละครที่ไม่มีรูปแบบ ไม่จำเป็นต้องจัดแสดงบนเวทีเน้นไปที่ผลสำเร็จของละครมากกว่า ละครสร้างสรรค์อาจจัดแสดงบริเวณที่โล่งกว้าง ผู้แสดงแต่งกายไม่หรูหรามากนัก ผู้แสดงควรฝึกการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ การมอง การดม การได้ยิน การสัมผัสและการลิ้มรส มีการเคลื่อนไหวร่างกายที่คล่องแคล่ว แสดงท่าทางออกมาทางอารมณ์ได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน โดยส่วนใหญ่นิยมแสดงเป็นเรื่องราวเป็นบทบาทสมมุติ

องค์ประกอบของละครสร้างสรรค์

1. โครงเรื่อง หรือเนื้อเรื่อง (plot) จะต้องมีการวางโครงเรื่อง หรือเลือกเนื้อเรื่องที่จะใช้ในการแสดง เป็นเนื้อเรื่องที่สนุกสนานหรือเศร้า สอดแทรกข้อคิดต่างๆ
2. ตัวละคร (Character) ตัวละครในการแสดงจะต้องมีการกำหนดบุคลิกลักษณะของตัวละครให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง และตัวละครอื่นๆต้องเลือกบุคคลที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครตัวนั้นได้สมจริง
3. สถานการณ์ (Situation) คือ เหตุการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นทำให้ตัวละครต้องพบเจอ ซึ่งเหตุการณ์จะต้องสัมพันธ์กัน มีคุณค่าในเนื้อเรื่อง เป็นสถานการณ์ที่จะช่วยฝึกให้ผู้แสดงมีจินตนาการสร้างสรรค์ในการแสดงได้
4. ความขัดแย้ง (Conflict) คือ การสร้างปัญหาความขัดแย้งให้กับตัวละคร แบ่งเป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอง และความขัดแย้งภายนอกของตัวละครกับสิ่งรอบข้าง

องค์ประกอบของบทละครที่ดี

- 1. โครงเรื่อง** ลำดับเหตุการณ์อย่างเป็นเหตุเป็นผลและมีจุดหมายปลายทางมีความยาวพอเหมาะ
- 2. ตัวละคร** คือผู้กระทำหรือผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำในบทละคร
 - 2.1 ตัวละครแบบตายตัว / มองเห็นเพียงด้านเดียวมีนิสัยตามแบบฉบับนิยม เช่น พระเอก - นางเอก ผู้ร้าย ตัวอิจฉา
 - 2.2 ตัวละครแบบเห็นได้รอบด้าน / เข้าใจได้ยากกว่าตัวละครแบบแรก นิสัยคล้ายคนจริงมีทั้งส่วนดี- ส่วนเสีย
- 3. ความคิด** ต้องมีแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงผู้ชม
- 4. การใช้ภาษา** บทเจรจาของตัวละครต้องเหมาะสมกับนิสัยของตัวละคร สื่อความได้กระชับชัด
- 5. เพลง** เป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดเรื่องราว เช่น บทร้องของผู้แสดง เพลงประกอบหรือแม้แต่ ความเงียบเมื่อตัวละครได้รับข่าวร้าย

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(ประถม)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศึกษานาฏศิลป์ไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นป.6/.....เลขที่.....วันที่.....อาจารย์ผู้สอน.....

ใบความรู้ที่ 8

เรื่อง หลักการชมการแสดง

นาฏศิลป์ไทย โดยทั่วไปประชาชนอาจจะดูนาฏศิลป์ไทยโดยคิดว่าเป็นการร่ายรำเหมือนกันหมด แต่โดยความเป็นจริงนั้น นาฏศิลป์ไทยได้แยกประเภทการแสดงออกเป็นหลายแบบ ใช้ภาษาท่าเหมือนกัน แต่แยกลักษณะการแสดงมีแพกแตกต่างกัน ดังนั้นการที่เราจะชมการแสดงนาฏศิลป์ให้เกิดประโยชน์

1. รู้จักประเภทของการแสดงนั้น ๆ เป็นการแสดงประเภทใด ใน ๔ ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่
1. โขน 2. ระบำ 3. ละคร 4. การแสดงพื้นเมือง หรืออื่น ๆ
2. ให้รู้เนื้อเรื่องที่น่ามาใช้ในการแสดงประเภท เช่น การแสดงโขน การแสดงโขนจะแสดงจะแสดงเรื่องรามเกียรติ์ เป็นต้น
3. ให้รู้จักเนื้อเรื่องที่น่ามาแสดงนั้นในบางตอน แสดงความเป็นไปได้ของชีวิต ให้คิดเตือนใจ ให้แบบอย่างทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นค่านิยมทางสังคม ฯลฯ
4. ให้รู้จักคุณลักษณะของการแต่งกายว่าการแสดงประเภทใดแต่งกายอย่างไร จึงจะถูกต้องตามแบบอย่างที่ยอมรับและยึดถือตามแบบอย่างเดิม เช่น การแต่งยืนเครื่องในชุดพระนาง ฯลฯ และการแสดงระบำรำฟ้อนของแต่ละภาค มักจะนิยมแต่งกายตามแบบพื้นเมืองของภาคนั้น ๆ
5. ให้รู้จักว่าดูความสามารถในการแสดงตามบทบาทของตัวผู้แสดงว่า แสดงได้เหมาะสมแนบเนียนกับบุคลิกของตัวละครในเนื้อเรื่องนั้นอย่างไร ไม่ว่าจะแสดงละครรำ ละครร้อง ละครพูดก็ตาม
6. ให้รู้จักดูลีลาท่าทางการร่ายรำของตัวแสดงว่า มีลีลาการร่ายรำได้อ่อนช้อย สวยงาม หรือมีความสง่างามผ่าเผยสมบทบาทในเนื้อเรื่องหรือไม่
7. ให้ดูการถ่ายทอดความรู้สึก การแสดงอารมณ์ต่างๆ ของผู้แสดงว่าเหมาะสมกับบทบาทในการแสดงตามเนื้อเรื่องนั้นๆ อย่างไร เช่น อารมณ์รัก โกรธ แค้น เป็นต้น
8. ให้รู้จักลักษณะของการจัดฉากประกอบในการแสดงว่า มีความเหมาะสมเพียงไรเกี่ยวกับการจัดฉาก การจัดเวที การใช้แสง เป็นต้น

